

BIJLAGE: BEOORDELINGEN DERDE TRANCHE

Inleiding

In Bijlage I van de Procedurerichtlijn is – kort gezegd - bepaald dat een land als veilig land van herkomst wordt beschouwd wanneer kan worden aangetoond dat er algemeen gezien en op duurzame wijze geen sprake is van vluchtelingrechtelijke vervolging, of van foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing in de zin van artikel 3 EVRM. Bij deze beoordeling wordt onder meer rekening gehouden met de mate waarin bescherming wordt geboden door:

- 1 De desbetreffende wetten en andere voorschriften van het betrokken land en de wijze waarop die worden toegepast;
- 2 De naleving van de rechten en vrijheden in het EVRM en/of het IVBPR en/of het anti-Folterverdrag, in het bijzonder met betrekking tot het recht op leven (artikel 2 EVRM), het verbod van foltering (artikel 3 EVRM), het verbod van slavernij en dwangarbeid (artikel 4, eerste lid, EVRM) en het verbod om straf op te leggen zonder dat daaraan een wettelijke bepaling voorafgaat (artikel 7 EVRM);
- 3 De naleving van het non-refoulementbeginsel overeenkomstig het Verdrag van Genève;
- 4 De beschikbaarheid van een systeem van daadwerkelijke rechtsmiddelen tegen schendingen van voornoemde rechten en vrijheden.

In het overzicht hieronder is een beschrijving van de situatie in Algerije, Georgië, Oekraïne en Tunesië opgenomen. Dit resulteert in een conclusie of de respectievelijke landen kunnen worden aangemerkt als veilig land van herkomst.

Algerije

Verdragen

Algerije is partij bij de volgende verdragen:

- Internationaal Verdrag inzake de burgerrechten en politieke rechten en het daarbij behorende (eerste) Facultatief Protocol;
- Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing;
- Het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen en het daarbij behorende Protocol.

Wetten en voorschriften

De grondwet verbiedt discriminatie op grond van geboorte, ras, gender, taal en sociale status. Volgens het 2015 Human Rights Report van het US State Department¹ worden deze wetten in de praktijk gehandhaafd, hoewel vrouwen te maken hebben met wettelijke en sociale discriminatie. De grondwet voorziet in vrijheid van meningsuiting en persvrijheid, maar deze vrijheden werden in de praktijk ernstig beperkt, onder meer door intimidatie, uitoefenen van informele druk en door controle op advertentieruimte en drukkerijen. Er zijn berichten over individuen die werden gearresteerd wegens het kritiseren van de overheid. De grondwet voorziet in de vrijheid van vereniging en vergadering, maar deze vrijheden werden in 2014 ernstig beperkt, aldus het US State Department. De grondwet voorziet in de vrijheid van religie, al wordt de islam als staatsgodsdienst gezien. Het bekeren van moslims is formeel een strafbaar feit, maar deze wet wordt in het algemeen niet toegepast.

¹ Deze Human Rights Reports zijn te vinden op: <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/>

Homoseksuele handelingen zijn verboden in Algerije. Volgens het rapport 'State-sponsored Homophobia' van ILGA² staat er in de Algerijnse Strafwet op homoseksuele handelingen twee jaar gevangenisstraf. Er zijn geen berichten van strafrechtelijke vervolging op basis van deze wet.

De grondwet voorziet in het recht op een eerlijk proces, maar de autoriteiten respecteren niet altijd de wettelijke bepalingen met betrekking tot de rechten van verdachten. De Hoge Raad van Justitie is verantwoordelijk voor de juridische discipline en de benoeming van rechters. De President is voorzitter van de Raad. Volgens het US State Departement was de rechterlijke macht niet onpartijdig en was er sprake van beïnvloeding en corruptie.

Vervolging of ernstige schade

Internationale en lokale waarnemers melden dat de autoriteiten gebruik maken van antiterrorwetten en restrictieve wetten om politieke activisten vast te houden. Het aantal politieke gevangenen en de status van bescherming die aan hen gegeven wordt is niet bekend. Volgens de autoriteiten gaat het niet om politieke gevangenen, maar om personen die als individu zijn veroordeeld vanwege terrorisme. De overheid heeft het ICRC toestemming gegeven deze gedetineerden op te zoeken.

De wet verbiedt marteling, maar NGO's en lokale mensenrechtenorganisaties melden dat ambtenaren soms gebruik maken van marteling en mishandeling om bekentenissen te verkrijgen. Overheidsagenten kunnen hiervoor worden veroordeeld tot gevangenisstraffen tussen de 10 en 20 jaar, maar er zijn nog geen veroordelingen bekend. Volgens Amnesty International is op dit gebied sprake van straffeloosheid.³

Algemene mensenrechtensituatie

Algerije is een republiek met een meerpartijstelsel waarvan de President wordt gekozen voor een termijn van vijf jaar. Het US State Department noemt als belangrijkste mensenrechtenproblemen de beperkingen op de vrijheid van vereniging en vergadering, gebrek aan onafhankelijkheid bij de rechterlijke macht en het overdadig gebruik van voorarrest. Er is een verscheidenheid van binnenlandse mensenrechtenorganisaties actief, met wisselende medewerking of belemmeringen door de overheid. Enkele organisaties worden niet erkend, maar wel getolereerd.

Hoewel de grondwet voorziet in gendergelijkheid, zijn er veel wettelijke bepalingen en traditionele sociale praktijken die discriminerend zijn voor vrouwen en LHBTI's. Vrouwen die een aanklacht wegens verkrachting of seksueel misbruik willen indienen zien daar vaak vanaf vanwege maatschappelijke druk en druk vanuit de familie.

Homoseksualiteit is sociaal niet geaccepteerd en is strafbaar. LHBTI's hebben te maken met sociale discriminatie en LHBTI-activisten lopen verhoogd risico op bedreigingen vanuit de samenleving en op strafvervolging. Sommige LHBTI's komen uit voor hun geaardheid, maar de meesten houden hun geaardheid verborgen uit angst voor represailles van hun families of pesterijen door autoriteiten.

Algerije staat op de 76ste plaats op de Fragile State Index 2016⁴ (ter vergelijking: Finland staat op de 178e en Somalië op de 1e plaats).

² http://old.ilga.org/Statehomophobia/ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2015.pdf

³ http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1456471931_mde2835212016english.pdf

⁴ <http://library.fundforpeace.org/library/fragilestatesindex-2016.pdf>

De Amerikaanse NGO Freedom House heeft Algerije aangemerkt als een 'niet-vrij' land waarbij het op een schaal van 1 tot 7 (1 meest vrij en 7 minst vrij) een score van 6 heeft voor wat betreft 'political rights' en een score van 5 voor wat betreft 'civil liberties'.⁵

Overige informatie

Aantal eerste asielaanvragen in Nederland:

2015: 41

2016 (t/m augustus): 202

Algerije is door één EU-lidstaat geplaatst op een nationale lijst met veilige landen van herkomst, namelijk Bulgarije. In Duitsland is momenteel een wetsvoorstel in behandeling waarin Algerije wordt aangemerkt als veilig land van herkomst.

Conclusie

Uit bovengenoemde informatie komt naar voren dat ten aanzien van Algerije kan worden aangetoond dat er algemeen gezien en op duurzame wijze geen sprake is van vluchtelingrechtelijke vervolging, of van een reëel risico op ernstige schade in de zin van de Kwalificatierichtlijn, met uitzondering van LHBTI's. In individuele zaken kan dit anders liggen als het gaat om personen die via de media of internet kritiek uiten op de autoriteiten. Er is geen sprake van systematische vervolging van bepaalde groepen in de Algerijnse samenleving. Algerije is partij bij verschillende mensenrechtenverdragen en heeft wetten en andere voorschriften die waarborgen bieden, al lijken deze niet altijd te worden nageleefd. Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake is van verwijdering of uitlevering van eigen burgers naar gebieden in andere landen waar zij worden vervolgd of een reëel risico lopen op onmenselijke behandeling. Het systeem van rechtsmiddelen biedt waarborgen tegen schendingen van de rechten en vrijheden, al is de rechterlijke macht niet volledig onafhankelijk en worden wettelijke bepalingen niet altijd nageleefd.

Op basis hiervan kom ik tot de conclusie dat Algerije kan worden aangemerkt als veilig land van herkomst, met uitzondering ten aanzien van LHBTI's. In individuele zaken dient bijzondere aandacht te worden geschonken aan personen die via de media of internet kritiek hebben geuit op de autoriteiten.

Georgië

De onderstaande beoordeling heeft betrekking op die delen van het grondgebied waarover de Georgische autoriteiten effectieve controle uitoefenen.

Een aparte vermelding is noodzakelijk voor de Georgische regio's Abchazië en Zuid-Ossetië, die niet onder effectieve controle van de Georgische autoriteiten

The Fragile States Index van de Fund for Peace is een jaarlijkse rangschikking van staten, gebaseerd op politieke, sociale en economische indicatoren, waarin tot uitdrukking komt hoe stabiel die staat is en in hoeverre deze aan spanningen onderhevig is. Het is dus geen index voor, of rangschikking van de mensenrechtensituatie.

⁵ Freedom House, *Algeria country report 2016*, <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2016/algeria> ; Freedom House, *Freedom In The World 2016*,

https://freedomhouse.org/sites/default/files/FH_FITW_Report_2016.pdf . De publicatie Freedom in the World 2016 van Freedom House evalueert de mate van vrijheid in 195 landen en 15 grondgebieden in 2015. Ieder land krijgt 2 scores, van 1 tot 7, voor politieke rechten en burgerrechten, waarbij 1 het meest vrij en 7 het minst vrij is. De twee scores zijn gebaseerd op 25 indicatoren. Het gemiddelde van de score bepaalt of een land of grondgebied wordt aangemerkt als 'vrij', 'gedeeltelijk vrij', of 'niet-vrij'.

staan. De onafhankelijkheid van deze gebieden wordt slechts door vier landen (Rusland, Venezuela, Nauru, Nicaragua) erkend. Aangezien deze regio's nauwelijks toegankelijk zijn voor buitenlandse mensenrechtenwaarnemers, is onafhankelijke berichtgeving uit deze gebieden schaars. Het is voor Abchazië en Zuid-Ossetië dan ook niet mogelijk om tot een gefundeerde beoordeling te komen.

Verdragen

Georgië is partij bij de volgende verdragen:

- Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden;
- Internationaal Verdrag inzake de burgerrechten en politieke rechten en het daarbij behorende (eerste) Facultatief Protocol;
- Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing;
- Het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen en het daarbij behorende Protocol.

Wetten en voorschriften

Diverse wetten bevatten antidiscriminatiebepalingen en discriminatie op basis van onder meer ras, geloof, geslacht of seksuele oriëntatie geldt in het strafrecht als verzwarende factor. Er is een bij wet ingestelde nationaal ombudsmaninstituut (Public Defender of Georgia), wiens taak het is de naleving van de mensenrechten in Georgië te monitoren.

De wet verbiedt praktijken van martelingen en mishandelingen. Desondanks zijn er berichten van martelingen door politie en van martelingen in detentie. Er zijn mogelijkheden om dit aanhangig te maken, zij het met wisselend succes. NGO's melden dat er vooruitgang is geboekt sinds 2012, maar dat de nieuwe regering terughoudend is met het onderzoeken van mishandelingen door gevangenispersoneel en politie.

De grondwet en de wet voorzien in de vrijheid van meningsuiting en vrijheid van pers, en de burgers in het algemeen zijn vrij om deze rechten uit te oefenen, alhoewel er wel beschuldigingen zijn dat de regering op sommige momenten niet afdoende bescherming zou hebben geboden.

De Georgische grondwet voorziet in het recht voor burgers om in actie te komen tegen schendingen van mensenrechten door de overheid zowel op nationaal als lokaal niveau. Indien de nationale mogelijkheden zijn uitgeput, bestaat de mogelijkheid om een zaak voor te brengen bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. De grondwet voorziet voorts in een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke macht in burgerlijke zaken. De Commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa meldde dat de vooruitgang in de rechterlijke macht nog steeds fragiel is.⁶, ondanks de toegenomen rechterlijke onafhankelijkheid, beter onderbouwde beslissingen, meer transparantie in de rechtszaal en een democratisch gekozen Hoge Raad voor de Justitie.

Vervolg van ernstige schade

In 2015 waren er enkele meldingen van willekeurige arrestaties. In enkele gevallen werden omstreden detenties beëindigd. Leden van de oppositiepartij

6

<https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2903587&SecMode=1&DocId=2367686&Usage=2>

beweren dat de regering wel politiek gemotiveerde arrestaties en detentie uitvoert.

De oppositiepartij United National Movement (UNM) en familieleden van gevangenen stellen dat de overheid politieke gevangenen heeft vastgehouden, waaronder een voormalig minister van Binnenlandse Zaken en een voormalige burgemeester van Tbilisi. De overheid heeft internationale en nationale organisaties toestemming verleend om personen te bezoeken die beweren politieke gevangenen of gedetineerden te zijn. Diverse internationale organisaties hebben dit gedaan.

Algemene mensenrechtensituatie

Georgië is een constitutionele republiek met een meerpartijstelsel. De regering legt verantwoording af aan het parlement.

Er zijn verschillende gevallen van discriminatie van minderheden bekend. NGO's zijn kritisch op de overheid wegens het nalaten van doeltreffend onderzoek van zaken gemotiveerd door religieuze haat.

Maatschappelijke vooroordelen over LHBTI's blijven sterk. LHBTI-organisaties zien bedreigingen met geweld als een van de meest ernstige problemen van LHBTI's. Politici doen homofobe uitspraken en slachtoffers van discriminatie en geweld zijn terughoudend bij het melden van incidenten uit angst voor een homofobe reactie van de politie.⁷

Geweld tegen vrouwen is nog steeds een groot probleem. Het aantal onderzoeken naar huiselijk geweld is in 2015 sterk gestegen ten opzichte van 2014. De nationale ombudsman denkt dat veel slachtoffers terughoudend zijn met het inschakelen van de overheid, omdat zij slecht geïnformeerd zijn over de wet, omdat zij geen vertrouwen hebben in de handhaving van de wet en vanwege sociale stigmatisering.

Georgië staat op de 72ste plaats op de Fragile State Index 2016 (ter vergelijking: Finland staat op de 178e en Somalië op de 1e plaats).

De Amerikaanse NGO Freedom House heeft Georgië aangemerkt als een 'gedeeltelijk vrij' land, waarbij het op een schaal van 1 tot 7 (1 meest vrij en 7 minst vrij) een score van 3 heeft voor wat betreft 'political rights' en een score van 3 voor wat betreft 'civil liberties'. Daarbij is tevens opgemerkt dat het land gezien wordt als een '*electoral democracy*'.⁸

Overige informatie

Aantal eerste asielaanvragen in Nederland:

2015: 256

2016 (t/m augustus): 331

Georgië is door twee EU-lidstaten geplaatst op een nationale lijst met veilige landen van herkomst, namelijk Bulgarije en Frankrijk.

7

<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2015&dliid=252849>

⁸ Freedom House, *Freedom In The World 2016*,

https://freedomhouse.org/sites/default/files/FH_FITW_Report_2016.pdf

Conclusie

Uit bovengenoemde informatie komt naar voren dat ten aanzien van Georgië kan worden aangetoond dat er algemeen gezien en op duurzame wijze geen sprake is van vluchtelingrechtelijke vervolging, of van een reëel risico op ernstige schade in de zin van de Kwalificatierichtlijn, met uitzondering van de gebieden die niet onder de effectieve controle van de centrale autoriteiten staan. Er is geen sprake van systematische vervolging van bepaalde groepen in de Georgische samenleving. Georgië is partij bij verschillende mensenrechtenverdragen en heeft wetten en andere voorschriften die waarborgen bieden, al lijken deze niet altijd te worden nageleefd. Er zijn geen aanwijzingen dat eigen burgers worden verwijderd of uitgeleverd naar gebieden in andere landen waar zij worden vervolgd of een reëel risico lopen op onmenselijke behandeling. Het systeem van rechtsmiddelen biedt waarborgen tegen schendingen van de rechten en vrijheden.

Op basis hiervan kom ik tot de conclusie dat Georgië kan worden aangemerkt als veilig land van herkomst, met uitzondering van de gebieden die niet onder de effectieve controle van de centrale autoriteiten staan.

Oekraïne

De onderstaande beoordeling heeft betrekking op dat deel van het grondgebied waarover de Oekraïense autoriteiten effectieve controle uitoefenen.

Een aparte vermelding is hieronder opgenomen voor de delen van Oekraïne die niet onder effectieve controle van de Oekraïense autoriteiten staan. Dit betreft zowel het conflictgebied dat een deel van de oostelijke provincies Donetsk en Loegansk beslaat en in handen is van door Rusland gesteunde gewapende groeperingen, als de Krim, dat in maart 2014 op illegale wijze werd geannexeerd door de Russische Federatie.

Verdragen

Oekraïne is partij bij de volgende verdragen:

- Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden;
- Internationaal Verdrag inzake de burgerrechten en politieke rechten en het daarbij behorende (eerste) Facultatief Protocol;
- Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing;
- Het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen en het daarbij behorende Protocol.

In relatie tot het conflict in het oosten kondigde Oekraïne in juni 2015 officieel aan af te wijken ("niet volledig in staat zijn tot naleving") van delen van het IVBPR en het EVRM in bepaalde gebieden van Donetsk en Loegansk, onder meer ten aanzien van het recht op leven en veiligheid, op eerlijke procesgang, op een daadwerkelijk rechtsmiddel, op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven en op bewegingsvrijheid. De Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de VN heeft hierover zijn bezorgdheid uitgesproken⁹ en ook Nederland heeft dit bij monde van de Mensenrechtenambassadeur besproken met de Oekraïense autoriteiten in Kiev.

⁹ Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, Report on the human rights situation in Ukraine 16 August to 15 November 2015, <http://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/12thOHCHRreportUkraine.pdf>, en <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=16460&LangID=E>

Wetten en voorschriften

De grondwet bepaalt dat alle burgers gelijk zijn in rechten, vrijheden en algemene verplichtingen, zonder onderscheid op basis van geloof, gender, afkomst, ras, kleur, taal, etc. Foltering, intimidatie, en het toebrengen van fysieke en psychische leed zijn niet toegestaan ten aanzien van personen die in detentie zitten. Verdachten worden verondersteld onschuldig te zijn en worden meestal snel en goed geïnformeerd over de feiten waarvan zij verdacht worden.

De Oekraïense grondwet voorziet in het recht voor burgers om in actie te komen tegen schendingen van de rechten van de mens door de nationale overheid of lokale overheden. Nadat de nationale mogelijkheden zijn uitgeput, heeft de Oekraïense burger het recht om een verzoekschrift in te dienen bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Van dat recht is ook gebruik gemaakt. In 2015 heeft het EHRM 5.792 zaken in behandeling genomen inzake de Oekraïne, waarvan 5.711 niet-ontvankelijk werden verklaard. Het EHRM deed in dat jaar 51 uitspraken waarbij in 50 uitspraken tenminste één overtreding van het EVRM werd vastgesteld.¹⁰

Vervolging of ernstige schade

Tegen de Maidandemonstraties (eind 2013, begin 2014) werd hard opgetreden door de toenmalige Oekraïense autoriteiten onder leiding van president Janoekovitsj, waarbij ruim 100 doden en talloze gewonden zijn gevallen. Sinds het aantreden van de nieuwe regering is er geen sprake meer geweest van dergelijke grove mensenrechtenschendingen door de Oekraïense autoriteiten.

In 2014 en 2015 waren er nog meldingen van mishandelingen van personen in detentie, en beschuldigingen van foltering. De nieuwe regering heeft een ambitieus hervormingstraject ingezet waarin veel nadruk ligt op het versterken van de rechtsstaat. Nederland en de EU steunen Oekraïne in dit streven. Door hervormingen in het politie- en detentieapparaat wordt gewerkt aan het tegengaan van deze overtredingen.

Algemene mensenrechtensituatie

Oekraïne is een presidentiële republiek met een scheiding tussen de wetgevende macht, uitvoerende macht en de rechterlijke macht. Sinds het aftreden van de regering Janoekovitsj is de mensenrechtensituatie in Oekraïne verbeterd. In nauwe samenwerking met de Raad van Europa, de EU en andere internationale organisaties, heeft de Oekraïense regering een nationale mensenrechtenstrategie opgesteld en heeft ze een mensenrechtenactieplan aangenomen, gebaseerd op internationale mensenrechtenverdragen.

In 2015 is een groot aantal hervormingswetten goedgekeurd en er zijn momenteel diverse voorstellen in parlementaire behandeling die betrekking hebben op het versterken van de rechtsstaat. Belangrijke onderdelen hiervan vormen grondwetswijzigingen op het gebied van mensenrechten en justitie.

Ten aanzien van het Sovjetverleden en minderheden moet Oekraïne nog stappen zetten om non-discriminatie in de praktijk te waarborgen. Zo is er een wet aangenomen die het gebruik van communistische en nazistische symbolen verbiedt, op basis waarvan de communistische partij in de ban is gedaan.

Op het gebied van de rechten van LHBTI's zijn er voorzichtig positieve

¹⁰ Het betreft zaken die betrekking hebben op de periode vóór de huidige, hervormingsgezinde regering, http://www.echr.coe.int/Documents/CP_Ukraine_ENG.pdf

ontwikkelingen. De Oekraïense president Porosjenko sprak zich voor en na de Gay Pride in 2015 uit voor het recht op vrijheid van vergadering en samenkomst voor LHBTI's. Voorts is eind 2015 een nieuwe arbeidswet aangenomen die LHBTI's moet beschermen tegen discriminatie op het werk. De nieuwe wet is mede tot stand gekomen door samenwerking met de Europese Unie die er bij de Oekraïense autoriteiten op aandringt de mensenrechten te respecteren. Volgens het US State Department melden NGO's daarnaast een negatieve ontwikkeling in 2015 waar het gaat om toegenomen geweldpleging door rechtse nationalist. Er is nog steeds sprake van sociale discriminatie van LHBTI's, etnische minderheden en personen met HIV/aids.

Oekraïne staat op de 85ste plaats op de Fragile State Index 2016 (ter vergelijking: Finland staat op de 178e en Somalië op de 1e plaats).

Freedom House heeft Oekraïne aangemerkt als een 'gedeeltelijk vrij' land waarbij het op een schaal van 1 tot 7 (1 meest vrij en 7 minst vrij) een score van 3 heeft voor wat betreft 'political rights' en een score van 3 voor wat betreft 'civil liberties'.

Overige informatie

Aantal eerste asielaanvragen in Nederland:

2015: 716

2016 (t/m/ augustus): 284

Oekraïne is door drie EU-lidstaten geplaatst op een nationale lijst met veilige landen van herkomst, namelijk Bulgarije, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk.

Krim en delen van Donetsk en Loegansk

Sinds 2014 hangen de meest grove schendingen van mensenrechten in Oekraïne samen met het conflict in oost-Oekraïne en de illegale annexatie van de Krim door de Russische Federatie. Ondanks een bestand dat in september 2015 werd herbevestigd, vinden er nog steeds beschietingen plaats en eiste het conflict volgens de VN inmiddels meer dan 9.000 doden. In het gebied dat in handen is van illegale gewapende groeperingen worden mensen zonder proces in detentie gehouden onder erbarmelijke omstandigheden en wordt er systematisch gemarteld en vermoord. Voor zowel het oosten van Oekraïne als de Krim geldt dat, naast de directe bedreiging van de veiligheid van de burgers, er sprake is van schending van mensenrechten zoals de vrijheid van vereniging, religie en meningsuiting en het recht op eigendom. Belangrijk onderdeel van de mensenrechtensituatie is ook de vrijheid van beweging, die ernstig wordt belemmerd door de checkpoints aan beide zijden van de contactlijn met het separatistengebied in oost-Oekraïne en de 'grens' tussen de geannexeerde Krim en Oekraïne.

Conclusie

Uit bovengenoemde informatie komt naar voren dat ten aanzien van Oekraïne kan worden aangetoond dat er algemeen gezien en op duurzame wijze geen sprake is van vluchtelingrechtelijke vervolging, of van een reëel risico op ernstige schade in de zin van de Kwalificatierichtlijn, met uitzondering van de gebieden die niet onder de effectieve controle van de centrale autoriteiten staan. Er is geen sprake van systematische vervolging van bepaalde groepen in de Oekraïense samenleving. Oekraïne is partij bij verschillende mensenrechtenverdragen en heeft wetten en andere voorschriften die waarborgen bieden. Er zijn geen aanwijzingen dat eigen burgers worden verwijderd of uitgeleverd naar gebieden in andere landen waar zij worden vervolgd of een reëel risico lopen op onmenselijke

behandeling. Het systeem van rechtsmiddelen biedt afdoende waarborgen tegen schendingen van de rechten en vrijheden.

Op basis hiervan kom ik tot de conclusie dat Oekraïne kan worden aangemerkt als veilig land van herkomst, met uitzondering van de gebieden die niet onder de effectieve controle van de centrale autoriteiten staan.

Tunesië

Verdragen

Tunesië is partij bij de volgende verdragen:

- Internationaal Verdrag inzake de burgerrechten en politieke rechten en het daarbij behorende (eerste) Facultatief Protocol;
- Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing;
- Het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen en het daarbij behorende Protocol.

Wetten en voorschriften

De grondwet bepaalt dat alle burgers gelijk zijn – zonder onderscheid - in rechten, vrijheden en algemene verplichtingen. Foltering, intimidatie, en fysieke en psychische schade zijn niet toegestaan. Verdachten worden verondersteld onschuldig te zijn en worden geïnformeerd over de feiten waarvan zij verdacht worden.

Artikel 230 van de Strafwet stelt 'sodomie' strafbaar met een gevangenisstraf van 3 jaar. De rechterlijke macht interpreteert 'sodomie' als seksuele handelingen tussen personen van hetzelfde geslacht. Dit geldt zowel voor mannen als voor vrouwen. Uit informatie van Human Rights Watch blijkt dat deze wet in 2015 enkele malen is toegepast en dat verdachten onder dit wetsartikel vernedering en onmenselijke behandeling ten deel valt.¹¹

Vervolging of ernstige schade

Er zijn meldingen van mishandeling en foltering van gedetineerden die veelal hebben plaatsgevonden in de eerste dagen na de arrestatie.¹² Om de rechten van gedetineerden te verbeteren, is op 2 februari 2016 een wijziging van het Tunesische Strafrecht/ Wetboek van Strafvordering aangenomen. Gezien de recente datum van het aannemen van de wetswijziging is niet bekend of deze wijzigingen in de praktijk worden nageleefd.¹³

Algemene mensenrechtensituatie

In Tunesië hebben in 2015 en 2016 terroristische aanslagen plaatsgevonden die zijn opgeëist door terreurbeweging IS. Naar aanleiding van de aanslag in het Bardo Museum in Tunis op 18 maart 2015 waarbij 39 doden vielen, is op 25 juli 2015 nieuwe antiterrorwetgeving aangenomen die verstrekkender is dan de voorgaande wet uit 2003. Diverse organisaties hebben aangegeven dat de definitie van het woord 'terrorisme' te breed en voor velerlei uitleg vatbaar is en

¹¹ <https://www.hrw.org/news/2015/09/28/tunisia-one-year-sentence-homosexuality> en <https://www.hrw.org/news/2015/12/16/tunisia-3-year-sentence-homosexuality>

¹² <https://www.amnesty.org/en/countries/middle-east-and-north-africa/tunisia/report-tunisia/>

¹³ <https://www.hrw.org/news/2016/02/04/tunisia-landmark-step-detainee-rights>

dat waarborgen die in de grondwet zijn verankerd ten aanzien van de mensenrechten door deze nieuwe wetgeving in gevaar komt.¹⁴

Ook in 2016 zijn aanslagen gepleegd. In maart 2016 werd de stad Ben Guerdane (Tunesische veiligheidstroepen werden daar getraind door Britse troepen)¹⁵ in het grensgebied met Libië aangevallen met 30 doden tot gevolg. Deze aanval van islamistische strijders werd afgeslagen. In juli en augustus 2016 werden Tunesische militairen in respectievelijk Bouchebka en Kasserine bij de grens met Algerije door jihadisten aangevallen waarbij doden en gewonden vielen.¹⁶ In het land is sinds november 2015 een noodtoestand van kracht die laatstelijk 19 september 2016 werd verlengd met één maand.¹⁷

Er zijn meldingen van discriminatie van vrouwen en kinderen in recht en praktijk. In 2014 is gewerkt aan een wet om (seksueel) geweld tegen vrouwen en kinderen tegen te gaan. Deze wet is nog niet aangenomen. Wel is in november 2015 een wet aangenomen die de discriminatie tussen mannen en vrouwen opheft ten aanzien van reisdocumenten en het recht om te reizen.¹⁸

Tunesië staat op 86ste plaats op de Fragile State Index 2016 (Ter vergelijking: Finland staat op de 178^e plaats en Somalië op de 1^e plaats).

De Amerikaanse NGO Freedom House heeft Tunesië aangemerkt als een 'vrij' land waarbij het op een schaal van 1 tot 7 (1 meest vrij en 7 minst vrij) een score van 1 heeft voor wat betreft 'political rights' en een score van 3 voor wat betreft 'civil liberties'. Daarbij is tevens opgemerkt dat het land gezien wordt als een 'electoral democracy'.

Overige informatie

Aantal eerste asielaanvragen in Nederland:

2015: 25

2016 (t/m augustus): 47

Tunesië is door geen van de EU-lidstaten geplaatst op een nationale lijst met veilige landen van herkomst. In Duitsland is momenteel een wetsvoorstel in behandeling waarin Tunesië wordt aangemerkt als veilig land van herkomst.

¹⁴ Human Rights Watch, *Tunisia: Counterterrorism Law endangers rights – legislate safeguards against abuse*, 31 juli 2013, <https://www.hrw.org/news/2015/07/31/tunisia-counterterrorism-law-endangers-rights>

¹⁵ The Telegraph, *At least 30 killed as militants attack Tunisia border security mission mentored by UK troops*, 7 maart 2016,

<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/africaandindianocean/tunisia/12186136/At-least-30-killed-as-militants-attack-Tunisia-border-security-mission-mentored-by-UK-troops.html>

¹⁶ <http://www.janes.com/article/63555/attacks-in-kasserine-province-by-okba-ibn-nafaa-indicate-group-s-attempt-to-revive-insurgency-in-central-tunisia>;

<http://www.longwarjournal.org/archives/2016/09/tunisian-agim-branch-claims-attack-on-troops-in-kasserine.php>

¹⁷

<http://www.tunisienumerique.com/tunisie-prolongation-de-letat-durgence-pour-un-mois/303089>

¹⁸ Amnesty International, *Tunisia 2015/2016, Torture and ill-treatment*,

<https://www.amnesty.org/en/countries/middle-east-and-north-africa/tunisia/report-tunisia/>

Conclusie

Uit bovengenoemde informatie komt naar voren dat ten aanzien van Tunesië kan worden aangetoond dat er algemeen gezien en op duurzame wijze geen sprake is van vluchtelingrechtelijke vervolging, of van een reëel risico op ernstige schade in de zin van de Kwalificatierichtlijn, met uitzondering ten aanzien van LHBTI's. Tunesië heeft wetten en andere voorschriften en is partij bij verschillende mensenrechtenverdragen die waarborgen bieden, al lijken deze niet altijd te worden nageleefd. Er zijn geen aanwijzingen dat eigen burgers worden verwijderd of uitgeleverd naar gebieden in andere landen waar zij worden vervolgd of een reëel risico lopen op onmenselijke behandeling. Het systeem van rechtsmiddelen biedt waarborgen tegen schendingen van de rechten en vrijheden, al worden wettelijke bepalingen niet altijd nageleefd.

Op basis hiervan kom ik tot de conclusie dat Tunesië kan worden aangemerkt als veilig land van herkomst, met uitzondering ten aanzien van LHBTI's.